

CLUB DE LECTURA

BÉDIER/ WAGNER

Tristany i Isolda

Joseph Bédier
El romanç de
Tristany i Isolda
Traducció i nota preliminar de Carles Riba
Presentació de Martí de Riquer
QUADERNS CREMA

La trobada serà el dia
13 de novembre de 2018 a les 19:00 h.

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT
FIGUERES

Ajuntament
de Figueres
Alt Empordà

CULTURA
FIGUERES

Liceu Bib

1. L'autor – Joseph Bédier

Josep Bédier

(París, 28 de gener del 1864 – La Grand Serre, Drôme, 29 d'agost de 1938)

Fou un romanista francès especialista en literatura medieval.

Es va criar a l'illa de la Reunion i va anar a París el 1883 per entrar a l'École Normale Supérieure. Acabats els estudis, va treballar com a professor de secundària i després d'ensenyar un temps a la universitat de Friburg va tornar a França, a la universitat de Caen. Després de doctorar-se amb una tesi sobre els *fabliaux*, va esdevenir professor de l'École Normale Supérieure i al mateix any, 1903, va ser nomenat catedràtic de llengua i literatura francesa al Collège de França.

Al 1920 va ser escollit membre de l'Académie Française. El 1937 va rebre la Gran Creu de la Legió d'honor i va morir poc després.

Es va dedicar a l'estudi de les obres més importants de la literatura francesa de l'Edat Mitjana, centrant-se en la recerca dels orígens.

Va fer estudis sobre les cançons de gesta (*Légendes épiques, recherches sur la formation des chansons de geste*), sobre els *fabliaux* (*Les Fabliaux, études de littérature populaire et d'histoire littéraire du Moyen*

Âge), va fer l'edició crítica de *La chanson de Roland* i del Tristany de Thomas.

2. El text literari.

2.1 Gènesi de l'obra

El text de Joseph Bédier que llegirem és el resultat d'un treball de refosa i reconstrucció de diversos textos medievals que ens han arribat fragmentats. Va tenir un gran èxit, ja des del moment de la seva publicació el 1900 i en vint-i-un anys se'n van fer 82 edicions. Va posar a l'abast del públic francès un text fins aleshores desconegut. Carles Riba la va traduir el 1921 al català.

Per això no es pot considerar Bédier pròpiament com l'autor d'aquesta obra que narra una de les històries d'amor més cèlebres de la cultura occidental.

Els seus orígens els hauríem de buscar en narracions orals de la cultura celta dels inicis de l'Edat Mitjana, però els primers textos que ens en parlen daten del segle XII:

- *Roman de Tristan*, de Béroul (c.1150)

- *Tristan* de Thomas d'Anglaterra (c.1170)
- *Lai del lligabosc*, de Maria de França (1160-1189)

Va ser una història molt coneguda, divulgada i traduïda a diverses llengües per tot Europa al llarg de l'Edat Mitjana. Van ser utilitzades per Bédier les següents:

- *Tristrant* d'Eilhart von Oberg (entre 1170-1190), primera versió en alt alemany
- *Tristan und Isold* de Gottfried von Strassburg (1210), basat en el de Thomas, és el text en el qual es basa Wagner per fer la seva òpera
- *Saga de Tristan i Iseut*, de Fra Robert (1226) en noruec antic.

A partir de tots aquests textos, alguns molt fragmentaris, Bédier va reconstruir els conjunt de la història i en va fer aquesta versió resumida per posar-la a l'abast del públic del segle XX.

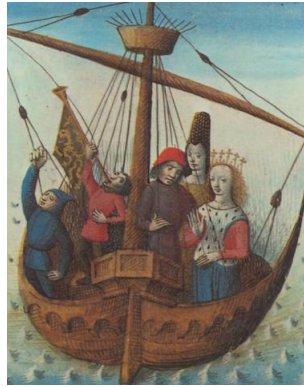
2.2 Argument

La llegenda de Tristany i Isolda forma part del cercle d'històries conegudes com la Matèria de Bretanya, el personatge més cèlebre de les quals és el rei Artús.

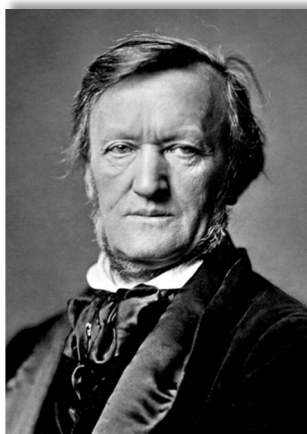
Ens explica la història d'amor tràgic entre el jove cavaller Tristany, nebot del rei Marc de Cornualla, i la princesa Isolda, filla del rei d'Irlanda. Isolda, promesa amb el rei Marc, i Tristany, el seu nebot i cavaller de confiança, s'enamoren perdudament a causa d'un filtre d'amor que anava destinat a Isolda i al rei per assegurar l'èxit del seu matrimoni.

La força d'aquest amor s'imposarà per damunt de tota llei de fidelitat i d'honor i els conduirà tràgicament a la traïció i fatalment a la mort.

És una història que ens situa de ple en el món mític de l'Edat Mitjana, amb tots els elements característics de la literatura cavalleresca.

3. Apunt biogràfic – Richard Wagner

Richard Wagner (Leipzig, 1813 - Venècia, 1883)

Home de teatre, artista burgès, sum sacerdot. Nascut en un país de teatres i en una família aventurera del món de la faràndula, admirador dels grans músics Mozart, Beethoven i Weber, el jove Richard va veure que no existia un teatre musical alemany, amb llenguatge propi i diferent de l'italià.

El seu objectiu principal va ser crear l'òpera alemanya amb majúscules.

L'Òpera del s. XIX té un caràcter nacionalista i Wagner és un compositor essencial i una figura clau. Hi ha un abans i un després de Wagner. Ell va desenvolupar la màxima de les sobèrbies: Déu ha mort, -com proclamava Nietzsche, primer admirador i posteriorment enemic-, l'Art ve a ocupar el seu tron.

4. L'òpera *Tristan und Isolde* (10 de Juni de 1865 -Òpera de Munich)

L'íntima amistat de Wagner amb Matilde Wesendonk va influir en la inspiració de Wagner. La profunda amistat i compenetració espiritual entre ambdós va nodrir la producció d'aquesta Òpera. Wagner també va rebre influències de Schopenhauer i de l'escriptor Karl Ritter en el moment de compondre el seu *Tristan und Isolde*. Ofegat per deutes econòmics, va deixar per un temps la titànica tetralogia de *L'anell del Nibelung* per dedicar-se a aquesta obra més factible.

Basada en una història medieval de Gottfried von Strassburg, tanmateix el seu rerefons va ser el seu amor per Mathilde, implicada fins i tot després de l'escàndol. Avui en dia, aquesta òpera és reconeguda com la més influent de la música europea. El caràcter poc "ortodox" de la composició va ser objecte d'anàlisi i controvèrsia.

Destaca en l'obertura l'acord de Tristan. En el segon acte, destaca el duet d'amor i, per tal de crear la sensació de fluctuació amorosa, Wagner fa servir contínuament les modulacions, obtenint un ambient d'indefinició tonal, qüestionant i transgredint les rígides normes de l'Armonia tradicional i acadèmica. Així va obrir la porta a les grans conquestes musicals característiques del s. XX

Fitxa artística

DIRECCIÓ MUSICAL **Josep Pons**

DIRECCIÓ D'ESCENA **Àlex Ollé**

ESCENOGRAFIA **Alfons Flores**

VESTUARI **Josep Abril**

IL·LUMINACIÓ **Urs Schoenenbaum**

VÍDEO CREACIÓ **Franç Aleu**

PRODUCCIÓ **Opéra de Lyon**

ORQUESTRA SIMFÒNICA I COR DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

DIRECCIÓ DEL COR **Conxita Garcia**

5. Les meves notes per comentar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....